

LJUDSKI GLAS

Galsilo „Kmetko-delavske zveze“

Izhaja vsako sredo in stane za vse leto 60 K, za pol leta 30 K, za četrt leta 15 K, na mesec 5 K; posamezna številka K 1.40. — V inostranstvu razmeroma več.

Vse dopise in pošiljke za uredništvo in upravništvo „Ljudskega glasu“, kakor tudi za tajništvo K. D. Z. pošiljajte frankirane na naslov: Ljubljana, poštni predal 168. Poštne proste so le reklamacije. Ustmena poročila: v Ljubljani, Šelenburgova ulica 6.

V Ljubljani, dne 23. maja 1921.

Najvažnejša novica zadnjega tedna se nam zdi izjava ministrskega predsednika v skupščini dne 18. maja, ki se tiče naše zunanje politike. Ta izjava popolnoma soglaš s politiko naše slovenske vladne stranke — JDS, ali po domače policajdemokratske stranke.

Povsod na svetu se pretresa zunanja politika v skupščinah (parlamentih), ki imajo v ta namen posebne odbore za zunanjo politiko. Naši poslanci so že večkrat zahtevali, da se izbere tudi pri nas tak odbor — vladne stranke pa ne marajo, ker se boje ljudske sodbe. Ministrski predsednik pa niti poročati noče o zunanji politiki. Na vprašanje, kdaj bo poročal o tem, je odgovoril 18. t. m., da vodi naša država skupno politiko z onimi državami, ki so bile z nami v vojni, in da moramo torej vsako večje vprašanje reševati sporazumno z zavezniki.

To se pravi po domače: Vam poslanecem ne povem ničesar. Vodili bomo tako politiko, kakršno sklenejo zavezniške vlade, vi torej nimate odločevati, torej vas vse skupaj nič ne briga! Ničesar vam ne povem.

Gospodje poslanci so vtaknili klofuto v žep. Naših je premalo, da bi jo vrnili, vladna večina je pa z vlado zadovoljna, ker — vrana vrani očesa ne izkljuje.

* * *

Ljudstvo se sicer jezi, pa ne ve zakaj. Na vse stranke se jezi, pri volitvah voli pa — kapitaliste. V Kranju je sklenil novoizvoljeni občinski odbor, da naj se naša država imenuje „Velika Srbija“. Volilci s tem imenom niso zadovoljni, posebno zato ne, ker ime ne bo odpravilo draginje. Vedeti pa morate, da kapitalisti draginje sploh ne marajo odpravljati, ker imajo od draginje le dobiček. Prav tako imajo dobiček od zunanje politike, če jih ljudstvo ne more nadzorovati, če delajo vse skrivaj. Spametujte se že enkrat in začnite se brigati tudi za politiko! Politika bo umažana toliko časa, dokler bo ljudstvo nevedno. Tisti, ki kaj ve, se ne da voditi za nos. Čitajte in združujte se! Le tako boste pri bodočih volitvah mogli vedeti, katera stranka je za vas.

Ali mora ostati kmet res tlačan za vedno?

(Nadaljevanje.)

Tak progresivni davek od dohodkov bi država prav lahko uvedla, če bi kapitalisti hoteli. Seveda, razpredelnica, ki smo jo objavili v zadnji številki, je narejena za našo stranko, ki je stranka malih ljudi. Največ naših članov nima toliko dohodkov, da bi jim bilo treba kaj plačevati: kar je mladih, zaslužio pod 1000 kron, kar je starejših, imajo pa kopico otrok. Nad 5000 kron mesečnih dohodkov ima pa prav malokateri socialist, zato se ne izplača delati razpredelnice za dohodke nad 5000 kron. Če pa ima kdo več, je pa določeno, da naj plačuje 10%. Pri

državi pa, ki ima mnogo bogatih ljudi, bi morala iti razpredelnica še dalje, n. pr. po sledečem načinu:

Dohodek do kron	Že obdavčeno kron	Obdavč. je treba še kron	0/0	Ta davek znaša kron	Skupni davek znaša kron	Davkop. pa ostane kron
5.000	—	5.000	10 0/0	200	—	4.800
10.000	5.000	5.000	20 0/0	500	700	9.300
30.000	10.000	20.000	30 0/0	4.000	4.700	25.300
60.000	30.000	30.000	50 0/0	9.000	13.700	46.300
100.000	60.000	40.000	75 0/0	20.000	33.700	66.300
150.000	100.000	50.000	90 0/0	37.000	71.200	78.800
300.000	150.000	150.000	90 0/0	135.000	206.200	93.800
500.000	300.000	200.000	90 0/0	180.000	386.200	113.800
1.000.000	500.000	500.000	90 0/0	450.000	836.200	163.800

Tako bi kapitalist, ki ima pol milijona dohodkov na mesec, moral zadovoljiti se s „samo“ 113.800 kronami na mesec, 386.200 kron bi moral pa plačati državi kot davek. Res je ta zahteva trda, kapitalist mora odšteti državi skoro štiri petine svojega „zaslužka“, njemu pa ostane za življenje samo ena petina... toda socialisti smo tako trdi in krivični, da se nam zdi to prav. Komur to ni všeč, ta je pač kapitalist, zato se tudi z vsemi štirimi brani pred socializmom, čeprav trdi, da ljubi svoje ljudstvo. Socialisti vemo, da ga ne ljubi, vemo, da ga odira prav tako, kakor mislimo mi njega. Samo, da je velikanski razloček odirati reveža tako, da mu ne ostane niti suh kruh, ali pa „odirati“ kapitalista tako, da ima vsega dovolj. Danes pušča kapitalist delavcem človeku samo 1000 kron na mesec, pa še pravi, da je ta plača prevelika. Mi mu bomo pa privoščili 113.800 kron na mesec in upamo, da ne bo lakote umrl pri tem. Z nami vred misli vsak poštenjak tako.

Pa kapitalisti najdejo še izgovor. Pravijo, da bi potem nihče izmed zmožnih ljudi ne hotel truditi se, češ, saj mi itak država vse odvzame. Mi seveda se niti tega ne bojimo, ker bo še vedno vsak rajši imel za svojo porabo 9300 kron, nego le 4800 kron, rajši 113.800 nego samo 93.800. Dovolj izpodbude bo to! Sicer pa dandanes kapitalisti nič ne delajo, denar jim raste sam. Tisti, ki se resnično trudijo, se trudijo skoro zastoj: izumitelj šivalnega stroja je umrl v bedi, kapitalisti so si pa z njegovim izumom nagrmadili milijarde! Profesorji danes nimajo velikih plač, bančni ravnatelji imajo desetkrat toliko plače, po vrhu pa še neštete tisočake postranskega zaslužka! Sicer pa, če bo kapitalistu 113.800 kron na mesec premalo, naj bo pa še bolj „priden“, pri celern milijonu kron dohodkov mu bo ostalo 163.800 kron. To bo morebiti že zadoščalo za ljubi kruhek, saj bo imel 5460 kron na dan. Ker bo takrat draginja odpravljena, bo lahko izhajal — državi takrat ne bo treba nalagati na sladkor 20 kron davka pri kilogramu, kakor ga nalaga danes, ko tare z davkom samo reveža, na bogatine se pa ne upa, baje zato, ker „velike ribe vse mreže pregrizejo“, v resnici pa zato, ker imajo te velike ribe same državno oblast v rokah...

To oblast jim bo pa ljudstvo iztrgalo. Težka je pot, ker je ljudstvo nevedno, toda vedno bolj napreduje socializem. Zdaj je naša stranka že tako velika in močna, da lahko kaže državi pot do pravice. Vlade ne bomo

prepričali, a ljudstvo spoznava vedno bolj, da je socializem res prava pot do pravice. Socialistična stranka ne uči samo progresivnega davka, temveč ga tudi uvaja v življenje. Na celjskem strankinem zboru dne 1. novemb. 1920 je bilo sklenjeno sledeče:

„Razen temeljnega davka zahteva stranka od vseh zavednih članov, da plačujejo stranki tudi progresivni davek od svojih dohodkov po tabeli, ki jo določuje strankin izvrševalni odbor v okvirju določenem na strankinem zboru.“

Ta davek je prostovoljen, ker ne more stranka nikogar siliti, da prizna svoje dohodke, niti nima aparata, da bi te dohodke kontrolirala. Toda stranka želi, da dosežejo vsi njeni člani tisto stopnjo zavednosti, ki jih bo moralno prisilila priznati svoje dohodke in plačevati stranki toliko prispevkov, kolikor odgovarja njih dohodkom in potrebam. Tak davek zahteva naš minimalni program od države, torej ga mora zahtevati stranka tudi v svoji lastni organizaciji.

Od kmetskega ljudstva, ki nima toliko denarnega prometa kakor mestni delavec, pričakuje stranka, da bo presojalo višino tega davka po življenjskih prilikah, in upamo, da bo vsak trdni kmet, ki ga je privedlo v stranko prepričanje, vedel, da lažje plačuje 10 K nego njegov hlapec 2 K.

Na izkaznicah se potrjuje samo temeljni davek. Ne sme se vpisavati, koliko plačuje kdo progresivnega davka, ta se potrjuje s posebnimi pobočnicami.

Če hoče še kaka druga stranka imenovati se „demokratsko“, „ljudsko“ itd., ne da bi ljudstvo s časom spoznalo, da je to samo pesek v oči, mora tudi nastopiti to pot: za progresivni davek delati in ga uvesti v življenje. Pa, ker so vse proti ljudstvu, ga ne bo nobena uvedla, temveč bodo vse tem ostrejšje napadale našo stranko, čimbolj se bomo bližali cilju. Ker nam stvarno ne morejo do živega, nam skušajo škodovati z intrigami, posebno pa s tem, da očitajo naši stranki grehe, ki so jih zakrivali posamezniki. Pa nič ne bo pomagalo! Tudi če nam očitata danes tega, jutri onega „voditelja“, stranka gre svojo pot. Voditelji lahko prodajajo vsak svojo stranko samo tam, kjer odločujejo dogme, socializem pa ne temelji na dogmah, temveč na idejah. Za iste ideje in iste cilje se bore posamezniki lahko različno — stranka pa je organizacija, živo telo, sestavljeno iz posameznikov, ki so se združili in pogodili, da bodo delali in kako bodo delali za skupni cilj. Ta pogodba se imenuje strankina ustava (statut, pravila). Kdor se te pogodbe ne drži, se sam izključuje; sodili pa ne bodo o tem ne klerikalci ne liberalci, temveč naš strankin zbor. Če odpade posameznik, nima to za stranko nikakega pomena. Eden odpade, tisoč novih se pridruži. Vse velo listje mora odpasti, razloček pa je v tem, da odpade slabič pri prvi sapi, silnega odtrga šele vihar — hrastov list pa odpade šele, ko ga izpodrine zdrav pomladek.

Mladina! Na plan!

Občinska samouprava.

V naslednjih vrstah hočemo pokazati, v koliko je načelo samouprave izvedeno v sedanji občini. Opisati hočemo položaj, kakršen obstoja na podlagi sedanjih zakonov, ne pa kakršen bi moral biti. — Državni občinski zakon iz leta 1862. daje, kakor znano, občinam dvojno področje: lastno in izročeno. V lastnem področju se občini načeloma priznava samouprava; občina sme v svojem lastnem področju, kakor zakon lepo pravi, sama za sebe po svoji volji ravnati in gospodariti. S tem je izraženo bistvo samouprave. — Vpraša se sedaj, kakšen obseg prepušča zakon občinski samoupravi. V tem oziru je določeno, da spada v samoupravno področje občine sploh vse, kar se tiče v prvi vrsti občinskega prida. Zakon torej odkazuje občinski samoupravi zelo širok delokrog. Zato pa občinska samouprava ni omejena na one zadeve, ki jih našteva občinski red samo za zgled in v boljše razumevanje. V občinsko samoupravo spadajo predvsem: 1.) Gospodarstvo z občinskimi premoženjem in občinske finance. Občina ima namreč lahko svoje lastno premoženje, nepremično in premično, s katerim gospodari kakor vsak posameznik. Ker pa dohodki iz njenega premoženja navadno ne zadostujejo za njene potrebščine, ima poleg tega tudi nekako finančno oblast ter sme predpisovati nekatere lastne davke (n. pr. davek na pse) in ima tudi pravico na podlagi proračuna nalagati občinske doklade na državne direktne davke ter užitnino. 2.) Oskrbovanje naprav in zdev, ki se tičejo občinskih koristi, n. pr. skrb za občinske ceste, dobrodelne zavode, deloma tudi vpliv na šolstvo in predvsem javna oskrba. Pri izvrševanju teh nalog lahko izdaja občina svoje lastne predpise, n. pr. tržni ali cestni red, hišni red za svoje zavode. Teh predpisov se morajo držati ne samo občani, temveč tudi tujci in ima torej občina v tem oziru celo nekako lastno zakonodajo. 3.) Krajevna policija. — Semkaj spada javna varnost, cestno nadzorstvo, vodno nadzorstvo, stavbna, požarna, tržna in zdravstvena policija, nadzorstvo nad posli itd. Tudi v tem področju ima občina priliko, da izdaja za svoje ozemlje občeveljavne predpise. 4.) Posredovanje pri sporih med občani. V tem oziru fungira občina kot nekako mirovno sodišče. — Iz navedenega je razvidno, da ima občina obširen delokrog za svojo samoupravo. Vendar je pa ta samouprava v marsikateri smeri zelo omejena. Predvsem ne sme občina v svoji samoupravi prekoračiti veljavnih državnih in drugih zakonov. Tudi je podrejena državi (oziroma poprej deželni) oblasti, ki izvršuje nadzorstvo nad njeno samoupravo in odloča o pritožbah zoper njene odloke in ukrepe. Za odprodajo občinskih nepremičnin mora dobiti dovoljenje od nadzorstvene oblasti. Istotako za pobiranje doklad, če presegajo 15 odstotkov. Glede policijskih zdev si je država izrecno pridržala pravico, da jih sme odvzeti občini in jih opravljati po svojih lastnih organih. Župana sicer vlada ne sme odstaviti, ako z njim ni zadovoljna, pač pa sme razpustiti ves občinski odbor. — Največja omejitev občinske samouprave pa je dejstvo, da imajo občine večinoma premalo denarnih sredstev na razpolago, da bi mogle vršiti svoje samoupravne naloge. To je eden glavnih vzrokov, da se pri nas, ki imamo večinoma majhne občine, še ni mogla povoljno razviti občinska samouprava.

Županova plača. Županske plače ali nagrade so v naših krajih nizke. Župani so bili dosedaj večinoma veleposestniki, trgovci, gostilničarji itd. Za plače jim ni bilo toliko mar, ker so imeli od županovanja druge večje dobičke. Saj je gotovo vsak kmetič, ki je prišel k gospodu županu po podpis, spil v njegovi gostilni tudi polič vina. Bili so pa še drugačni dobički! — Ker stojimo na stališču, da je vsako delo vredno plačila, ne moremo ugovarjati, da se županova nagrada v občinah, kjer je očitno premajhna, primerno zviša, seveda v pravem razmerju z občinskimi dohodki, ki so žal skoro povsod zelo omejeni.

Občinska pisarna. Po naredbi štev. 295 (pogl. Uradni list št. 40 iz leta 1919.) imajo

občine pravico zasesti prostor, ki ga potrebujejo za občinsko pisarno. Če v kaki občini ta naredba še ni v veljavi, naj občinski odbor takoj predlaga pri poverjeništvu za socialno skrbstvo, da se veljavnost te naredbe raztegne tudi na njih občino.

Tako, da ne bo mogel kak bivši župan iz jeze, da ni bil izvoljen, groziti, da bo vrgel občinsko pisarno iz svoje hiše.

Vojna posojila. Usoda avstrijskih vojnih posojil je še negotova. Nekatere občine so podpisale vojna posojila, ne da bi se to bilo pravilno sklenilo v seji občinskega odbora. Res je, da so okrajni glavarji pritiskali na župane, da so podpisali vojna posojila. Glavarstvo pa nima nobene pravice občinam kaj ukazovati glede občinskega premoženja. To so morali župani vedeti. Glavarstvo je mogoče lahko dalo poklicati župana k vojakom, ni ga pa moglo prisiliti, da bi bil podpisal vojno posojilo. Sedaj pri prevzemanju občin je treba župane, ki so na nepravilen način podpisali vojna posojila, poklicati na odgovor.

Občinski inventar. Občinski red predpisuje, da morajo imeti vse občine poseben seznam ali inventar, v katerem je popisana vsa občinska premična in nepremična lastnina in vse občinske pravice. Ker so ti inventarji v mnogih občinah v velikem neredu ali jih pa sploh ni, mora novi odbor pri prevzemu občine paziti, da se mu izroče popolnoma v redu. Prepričati se mora pa tudi, če dotična imovina res obstoji in v kakšnem stanju se nahaja.

Novi odbor mora skrbeti, da prevzame vse tako, da ne bo odgovoren za grehe, ki jih je prejšnji zakrivil. Za vse izdatke morajo biti **potrdila na razpolago**. Ugotoviti mora, če se krijejo občinski dohodki z izdatki, če so večji izdatki bili nepokriti, koliko je posojil, zlasti vojnih posojil.

Vsi novi odborniki naj vestno skrbijo za dobro upravo občinskega premoženja, da se jim ne bo očitalo slabo gospodarstvo. Posnema naj se vzgled, ki ga daje občina Dol na Dolenjskem, ki je že pred vojno uvedla občinsko preskrbo vseh svojih šolarjev s šolskimi potrebščinami, zvezki in učnimi knjigami. Stvar se je dobro obnesla. Zadovoljila je stariše in učitelje. Mislimo, da kar je mogoče v tej revni hribovski občini, ki je oddaljena štiri ure od železnice, bi bilo pač mogoče tudi v naših velikih in cvetočih občinah, zlasti tam, kjer je industrija že kaj razvita.

Virilisti na strankinem zboru.

Odločilno besedo v naši stranki ima strankin zbor. Ta bo letos najbrž 14. in 15. avgusta. Na tem strankinem zboru bodo smeli odločevati samo upravičeni sodrugi. Tajništvo je dolžno predložiti verifikacijskemu odboru natančen seznam organizacij in njihovih delegatov: koliko članov ima organizacija, koga je izvolila za delegata in če je ta izpolnil vse pogoje, predvsem, če je že dovolj časa organiziran. Tajništvo mora torej vedeti ne samo, koliko članov plačuje v vaši organizaciji redno, temveč tudi **kdo so ti člani, njih imena in od kdaj so organizirani**. Imenik članov nam pa še zdaj manjka od cele četrte organizacije, ki so obračunale. Nujno prosimo vse take organizacije, da nam ta imenik pošljejo čimprej! Sicer ne bomo mogli njih delegatom dati izkaznice za strankin zbor.

Pa še nekaj je. Na strankinem zboru imajo glas tudi virilisti. To so strankini poslanci in člani načelstva, nadzorstva in izvrševalnega odbora. Za nekaj teh članov še zdaj ne vemo, če so storili v aprilu svojo strankino dolžnost. Če je niso storili, so seveda prenehali biti člani, torej tudi ne morejo več odločevati v stranki, niti se ne morejo udeležiti strankinega zbora. Kakšna krivica bi se jim godila, če bi zaradi svojega krajevnega odbora izgubili svoje pravice! Odbor nam torej mora poslati čimprej imenik članov. Priznavamo, da je to precejšnje delo, toda saj je to samo enkrat potrebno, prihodnje mesece nam boste poročali samo tiste sodruge, ki bodo na novo pristopili, in pa tiste, ki so izstopili. Če so

napravile to druge organizacije, bo mogoče tudi vam.

Ti člani so pa tudi sami dolžni, da se pobrigajo za svoje pravice. Naj pogledajo pri odboru, če je poslal obračun in imenik članov. Nikar naj se ne zanašajo na zaupanje, ki jim ga je dal zadnji strankin zbor. Zdaj piha pomladanski veter, prihodnji strankin zbor bo zahteval železnega reda in se ne bo ustavil ne pred Petrom ne pred Pavlom. Če imaš zaupanje ljudstva, da si dober sodrug, potem je tem bolj treba, da se izkažeš vrednega tega zaupanja, da greš s svojim zgledom naprej, ne pa, da zahtevaš za svojo „čast“ kakih posebnih predprav. Pri socialistih smo vsi enaki. To ni dlakocepstvo, to je temelj socialno-demokratske organizacije. Strankini ustavi (statutu) se moramo vsi pokoriti. Če se ti ta ustava ne zdi dobra, nikar ne misli, da jo lahko ti izpremeniš — niti načelstvo niti izvrševalni odbor nimata te pravice.

Konstituenta.

V skupščini se govori zdaj o enakosti državljanov. Naš poslanec sodr. Etbin Kristan je pri tem med drugim govoril sledeče:

Ta ustava ni niti napredna niti svobodna, kar bi moralo biti z ozirom na to, da živimo po ruski revoluciji in svetovni vojni. Nasprotno, ona je konzervativna in reakcionarna. To dokazujejo posebno določbe o tisku. Kar se tiče enakosti, pravi govornik, da se z ene strani odpravljajo naslovi in plemstvo, a z druge strani se ustanavlja nasledstvena monarhija, kateri stoji na čelu kralj, ki ga nazivljejo Njegovo Veličanstvo. Predvidena je enakost vseh pred zakonom, a pozablja se pri tem, da **take enakosti ne more biti, dokler se ne ustvari materialna enakost**. Kakor stvari sedaj stoje, tudi ni enakosti, dokler se ne izenačijo ženske z moškimi. To zahteva veliko število naprednih žena. Njih zahteve so ravno tako upravičene, kakor zahteva po enakosti vseh ljudi. Kažejo se že tudi drugi znaki reakcije. Ustanavljajo se zopet redovi, a redovi ustvarjajo plemstvo.

Nato je nastopil govornik zoper smrtno kazen, češ, da smrtna kazen ni sredstvo, ki bi pokvarjenega človeka poboljšalo in vrnilo družbi, temveč je to navadna osveta.

Zaradi pomanjkanja prostora žalibog ne moremo objaviti vseh poslanskih govorov, dasi bi bilo potrebno, da jih naše ljudstvo čita, da bi vedelo, kako njegovi poslanci delajo, da bi pri prihodnjih volitvah znalo bolje ločiti zrnje od plevla. Čitajte dnevnik „Naprej“. Če kdo ne more plačevati 24 K na mesec, naj se jih pa po več skupaj zbere!

Iz Kmetsko delavske zveze.

Rajhenburg. Vsi člani, ki še niso plačali prispevka za april, dobe ta teden zadnji krat „Ljudski glas“. Odbor.

Dopisi.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Volilni boj je končan. JSDS in KDZ sta izšli kot zmagovalki, kar seveda silno jezi naše samostojne in narodne socialiste. Nikakor ne morejo verjeti, da so ti presneti socialisti tudi zmorni delati v občini. Radi bi razveljavili volitve, a s tem bi le jasno pokazali tisto strašno sovraštvo do ubogega delavca-tlačana, ki je dne 8. maja vendar odločno povedal, da ima dovolj sedanjega gospodarstva. Letali so od enega do drugega in vključ temu, da so speljali nekaj nezavednežev na kandidatno listo, med temi tudi par nezavednih organiziranih kovinarjev, so vseeno si vajno propadli. Naših kandidatov se jim ni posrečilo pridobiti. Vse beganje in pregovarjanje ni rešilo njih ladje. To jih jezi. Čudimo se, da gospodje trgovci in krčmarji sploh še vzamejo kaj delavskih „krajcerjev“. Svetujemo jim, da napišejo na duri „vstop socialistom prepovedan“.

Sodrugi kovinarji pa izčistite iz svojih vrst one, ki so vaši le, kadar dosežete kakšne uspehe, drugače pa vlivajo za vašim hrbtom vodo na druga kolesa.

Živela rdeča občina! Več volilcev KDZ.

Sv. Pavel pri Preboldu. Izmed štirih strank je zmagovito izšla iz volilnega boja jugos. soc. dem. stranka. Najbolj so se trudili samostojneži, pa vseeno so nazadovali od državno-zborskih volitev za 50 glasov. Pa saj ni moglo biti drugače pod vodstvom neizkušenih, politično nezrelih mladeničev. Prvi pri samostojnem štabu je tovarniški uradnik, odvisen od dobička mednarodnih kapitalistov. Drugi je posestniški sin, ki je tudi na to navezan, tretji pa kmetski sinko, ki zajema vso duševno in politično izobrazbo iz liberalnega „Kmetijskega lista“. Ta triperesna detelja je z vso brutalnostjo in neopravljeno nastopala proti vsakemu, ki ni bil njihov nazorov. Z nasilstvom si je hotela pridobiti večino. V „Novi pravdi“ je blatila naše kandidate in somišljenike. Na najnesramnejši način so napadali v letakih našega v poklicu osivelega nadučitelja. To je hvaležnost. V ta namen jih ni naučil pisati! — Toda samostojneži, nič ni pomagalo, volilci so govorili in že pri prvem nastopu so vam podpisali smrtno obsodbo.

Zadnjo nedeljo pred volitvami so priredili samostojneži svoj sestanek. Udrihali so po naših sodrugih, češ, da so sami „privandranji“ rudarji in krojači. Ljudstvo so nagovarjali, naj vrže kroglico v njih skrinjico. Kakor se je Kristus izrazil v svojem največjem trpljenju: „Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo,“ tako smo tudi mi mirno čakali na dan volitev. In pokazalo se je, da znamo socialisti še tudi dalje šteti, ko do dve. „Vandrali“ smo s svojimi žuljavimi rokami še naprej, do četrte skrinjice. Pri zaključku volitev se je pokazalo, da je „privandralo“ v četrto skrinjico 109 zavednih socialdemokratov. SKS je kar obstala! Kaj pravi temu največji samostojni napetec Pavlič? Spominjamo se še dobro, ko je tudi ta s culice na rami „privandral“ v Sv. Pavelsko faro in se vgnezdil na gričku občine, kjer tudi še danes ni priljubljen. Zato je potrebno, da se poboljša, da ni imel več zaupanja pri prihodnjih volitvah. In njegovemu pomagaču, nekdanjemu „lajtnantu“ Tinčku avetujemo, da pusti nas delavce pri miru, ker nima pojma, koliko delavec trpi, ki si pod zemljo v potu svojega obraza služi svoj kruh. Knjigo naj vzame v roke, kjer stoji napisano: „Spoštuj očeta in mater, da ti pojde dobro!“ — in tudi mu že gre, ko ima dobre stariše, da zanj skrbijo, drugače ne vemo, kam bi „vandral“. Kadar si bo ta nauk dobro premislil, bo spoznal, da smo imeli prav, in postal bo socialist!

Za agitacijo lastne stranke je še premlad in nesposoben. Po nerodnosti nam je pridobil mnogo glasov. Da se pa prepriča o prijetnem življenju, ki ga imajo „privandranji“ rudarji, mu poskrbimo službo v Zabukovci, da bo tudi on lahko po gostilnah pohajkoval in z lahkoto skrbel zase in svoje — potomce, ki jih zatajuje. Pa k stvari!

Naš program je jasen in čist. Mi ljubimo vsak stan, kateri dela v prid ljudstvu. Nikdar pa ne napuhnežev, kateri veliko obetajo, pa ničesar ne storijo. To naj si zapomnijo rogovileži! Mi delamo počasi, pa sigurno in čim bolj nas boste blatili — tem večji bomo postajali.

Zidani most. Zopet nekaj izrednega. Prišli so Binkoštni prazniki. Ko se je prikazal Sveti Duh v Zidanem mostu, je vsa sol zmanjkala. Da bi bila vsaj zginila k tistim, ki jim jo več manjka nego za „pet krajeerjev“. Pri zadet je bil pri tem tudi naš pek v Majlandu g. Vladko Kos. Že takoj drugi dan mu je zmanjkalo soli za žemlje. Pa ta g. Kos vedno kakšno napravi. Enkrat jih zažge, drugi so preslane, tretji pa brez soli. Enkrat bo peku še moke zmanjkalo. Pa naj pazi, to je zadnji poziv. Naj nam delavcem saj vede na žemlje privošči, če so neslane, je namreč ne moremo piti. Drugače mu bo odzvonilo. Pekov je še mnogo. Delavci pa nečemo delati samo za verižnike.

Buče pri Kozjem. Že dolgo časa ni bilo glasu od nas. Toda še živimo, če tudi se zaletavajo v našo malo trdnjavo z ene strani klerikalni mogotci, predbacivajoč nam, da smo brezverci in boljševiski, z druge strani pa naši samostojneži, ki nas smatrajo za državni nevarne elemente, komuniste. Potreti nas hočejo in razširiti njih peroti tudi čez nas. Toda niti ena, niti druga stranka ne upošteva pravice poljskega delavca, hlapca, viničarja, kočarja in malega kmeta, ki mu pripadajo enako kakor vsem drugim ljudem pod solncem.

Le združeni v organizaciji trpinov si bomo priborili nam pripadajoče pravice in se osvobodili suženjstva današnjega kapitalizma. Svojo moč bomo našli v izobrazbi. Zato vsi, ki še hlapčujete, sotrpini, združite se v Kmetško-delavski zvezi!

Iz Mörsa (Meerbecka) ob Renu na Nemškem. Nemila smrt je vzela dne 19. aprila t. l. našega vrlega sotrudnika so. Jožefa Kozinca. Pogreba se je udeležilo okrog 500 ljudi. Spremila so ga k večnemu počitku tudi tri družva. Rajnki je bil rojen leta 1867. v Pokleku, občina Blanca pri Rajhenburgu, pristojen istotja. Zaposlil je ženo in šest otrok, izmed teh dva nedorasla. Rajni je bil dober mož svoji ženi, skrben oče otrokom, priljubljen vsem sorodnikom, znanec in prijatelj in v vsaki sili pripravljen za hitro pomoč. Pokojni je bil pristaša JSDS in somišljenik že pred 25 leti v občini Blanci v brežiškem okraju. Žal, da so bili takrat še ljudje zelo proti rdečkarjem.

Bodi mu zemlja lahka v tuji deželi.

Slovinci rudarske unije v Mörsu ob Renu.

V Kranju vladajo narodnjaki. Kapitalisti so to, ki slepe ljudstvo z narodnostjo ravno tako, kakor klerikalci z vero. Včasih so nas prodajali Dunaju, zdaj nas prodajajo Belgradu. Dobiček imajo kapitalisti, domači, dunajski in belgrajski. Ljudstvo pa trpi ravno tako v Kranju, kakor na Dunaju in v Belgradu. Zato, ker hočemo, da se ljudstvo združi in otrese pijavk, pravijo, da smo prodali domovino. Zato, ker zahtevamo, naj se naše žito melje v naših mlinih, da bo imelo naše delavstvo zaslužek — prodajamo domovino. Kapitalist pa, ki prodaja pšenico nemškemu in laškemu kapitalistu rajši v zrnju, nego da bi slovensko ljudstvo zaslužilo — ta je narodnjak. V Kranju imate še danes napis: „Zum goldenen Bären“. Če bi bil ta gostilničar socialist, bi bil zaprt zaradi nevarnega ruvanja proti državi in zaradi zveze z Nemci, ker je pa tako zaspan, da drži z vami, ste pustili zaspati tudi nemški napis.

Prva občinska seja je sklenila, naj se imenuje naša država „Velika Srbija“. Druga naj sklene, da se odpravi nemški napis. Tretja naj izvoli ptujakega glavarja Pirkmaierja za častnega meščana, za zasluge, ki si jih je pridobil v bivši Avstriji za slovensko stvar, itd. Na ta način boste kmalu odpravili bedo. Vremena bodo Kranjcem se zjasnila.

Občinski odborniki.

Poljane nad Šk. Loko. M. Demšar, Alojzij Čadež in Tomaž Debeljak, vsi iz Poljan.

Čatež. Iz Čateža: Jože Zadnik, Martin Rudman in Franc Urekar. Iz Mrzle vasi: Martin Lorbar in Jože Graml.

Loka pri Zid. mostu. Franc Ljubej, del.; Ivan Cvetko, del.; Iv. Starniša, žel. revid.; Al. Baša, p. načel.; vsi iz Zid. mosta.

Petrovče. Leon Polak, pos. v Petrovčah; Iv. Urbašek, pos. v Dobrišavasi; M. Marovt, pos. v Arjavasi; Iv. Zupanc, del. v Libojah; Ivan Rom, pos. v Libojah; Fr. Ivanek, pos. v Levcu; Fr. Žmajde, pos. v Libojah; J. Korošec, rudar v Libojah; Jakob Horvatin, pos. v Libojah; Jernej Lojbnar, pos. v Dobrišavasi in Jakob Čočej, pos. v Levcu.

Fram. Jože Lešnik, pos.; Anton Potočnik, pos.; Franc Prelog, pos.; Aleks. Rössner, pek; Jurij Meglič, pos.; Franc Rajsp, pos., in Moric Černej, pos.; vsi iz Frama.

Loka. Anton Ačko, pos., in Štefan Kraje, del., oba iz Koprivnika.

Koroška Bela. Janez Jenko, pos.; Martin Maršič, tov. del., in Ivan Erlah, pos. in del.; vsi iz Javornika.

Šmartno pod Šmarno goro. Ivan Božič, Vikoče; Ivan Snoj, Tacen; Andrej Zore, Zg. Pirniče; Jožef Knez, Sred. Gameljne; Leopold Kraljič, Sp. Pirniče; Martin Jurič, Šmartno; Franc Kvelj, Vevje; Franc Traven, Sred. Gameljne.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Iz Apače: Franc Mlakar, mali pos., in Matija Peršuh, mal. pos. Iz Strnišča: Ivan Flak, strojnik; Jernej Žbogov, del.; Ivan Bustole, mizar; Franc Šobar, ključavničar, in Franc Valentin, mizar.

Sv. Lovrenc na Pohorju. Anton Maurič, del.; Peter Vobovnik, pos.; Gregor Jakop, del.; Jakob Auer, pos.; Anton Slatinjek, del.; Roman Blasin,

del.; Jakob Stapajnik, del., in Anton Russ, del.; vsi iz Sv. Lovrenca.

Žetale. Jurij Plavčak, Krhiče; Franc Steineker, Žetale; Matija Sanda, Žetale; Matevž Jus, Ledince; Jožef Butolen, Varvasele, Blaž Vutolen, Stopnice.

Ljubno. Iz Ljubna: Martin Pevec, kmet; Iv. Natlačen, usnjar; Jožef Robnik, mali pos.; N. Tostovršnik, kmet; Janez Lesjak, mali pos. in žagar. Iz Ter: Franc Ciraj, les. trg., in Janez Ročnik, kmet. Iz Sv. Primoža: Jožef Marovt, mali pos.; Franc Arnič, mali pos.; Jožef Šolar, kmet; Juri Robnik, mali pos. Iz Savine: Martin Valte, mali pos.; Franc Rose, kmet; Anton Ročnik, kmet, in Franc Krumpelj, kmet. Franc Kranjc, kmet v Planini.

Domače vesti.

Zopet bremena. Vlada namerava vnovič zvišati davek na sladkor. Zvišanje bo znašalo približno 5 kron pri kilogramu. Zopet en slučaj, kjer nam mislijo pokazati naši kapitalisti, v čem smo v naši državi enaki. Ti kmet in delavec, ki se komaj preživljajo z delom svojih rok, boš moral plačevati toliko davka, kakor vsak samostojnež in milijonar — seveda za toliko več, kolikor ima večjo družino.

Stari avstrijski bankovci po 10, 2 in 1 krono so že zdaj neveljavni. Izjemoma se zamenjavajo še do 3. junija t. l. Po preteku tega roka jih lahko vržete v ogenj.

Uvedba selske službe. S 1. t. m. se je uvedlo pri poštnem uradu Planina pri Rakeku dostavljanje poštnih pošilk po selskem pismonoši v sledečih krajih: Laze, Jakovica, Grčarevas in Liplje. Dostavljalo se bo vsak dan razen nedelje.

Belgijski konzulat v Ljubljani se osnuje v najkrajšem času.

V Ljutomeru je bil izvoljen za župana soglasno sodrug Viktor Kukovec.

Po svetu.

Belgija.

Splošna železničarska stavka izbruhne v Belgiji, ker vlada ni dovoljno ugodila delavskim zahtevam.

Češka.

Češkoslovaška socialistična stranka je na konferenci 15. t. m. v Pragi določila, da bo podpirala samo tako vlado, ki ima nacionalizacijo rudnikov v svojem programu in se rešitve tega programa tudi takoj loti. — Tri meščanske stranke na Češkoslovaškem (klerikalna, agrarna in Modračkova skupina) so isti dan sklenile, da stopijo v ojustrejšo opozicijo proti vladi, agrarci pa zahtevajo tudi nacionalizacijo poljedelske industrije.

Nemška Avstrija.

Avstrijska vlada je odsvetovala na predlog koroške deželne vlade posameznim deželnim zborom izvršitev plebiscita za priključenje k Nemčiji, ker bi v tem slučaju lahko Jugoslovani zasedli Koroško.

Nemškoavstrijska trgovina v letu 1920 izkazuje 60,610.719 meterakih stotov, 813.782 kosov in 126 ton ladij uvoza ter 13,175.800 meterakih stotov, 925.552 kosov in 36 ton ladij izvoza. Uradna statistika označuje samo trgovinske količine, denarnih vrednosti pa ne izkazuje. Gotovo pa je, da je utrpela avstrijska trgovina v letu 1920 ogromne deficite.

Rusija.

Moskovski sovjet je izdal razglas, v katerem naglašja, da potrebuje Rusija miru in pozivlja, naj se stori konec rovarjenju belih gardistov.

Sovjetska vlada je določila za izvoz sledeče količine: 1 milijon 500.000 pudov lanu, 600.000 pudov konoplje, 7 milijonov komadov krzna, 10 milijonov pudov petroleja, 5 milijonov pudov bencina, 8,500.000 pudov nafte, 3,600.000 pudov mineralnih olj, 1 milijon ovčjih kož, 500.000 kvadratnih čevljev ruskega usnja itd. Navedene številke kažejo, da je Rusija v svoji potrebi napela vse sile, da dobi v zameno druge potrebne predmete, ki se doma ne izdelujejo.

Angleška.

Izvrševalni odbor holandske zveze transportnih delavcev je odločil, da se ne bodo nobene angleške ladje v holandskih pristaniščih naložile s premogom. Dokler traja rudarska stavka se

tudi ne bode vršili prevozi premoga na Angleško. Podobni ukrepi se uvedejo ravnotako proti Norveški v pomoč tamošnjim stavkujočim delavcem.

Kako je na Angleškem? Najboljši odgovor na to vprašanje podaja uradna statistika, iz katere je razvidno, da znaša število nezaposlenih 1.920.500, zaposlenih delavcev 1.077.900, stavkujočih pa 1.200.000. Torej skoro tri četrtine angleške delavne sile ostane neizrabljene.

Švedska.

Ljudsko glasovanje namerava za posebna vprašanja uvesti švedska vlada. Švedski parlament je tozadevni zakon sprejel z veliko večino in prvo vprašanje, katerega bo rešilo ljudstvo potom referenda, bo vprašanje o prepovedi alkohola.

Romunija.

Vsi komunistični delegati na zboru rumunske stranke so bili dan za tem, ko so se izrekli za pripojitev k moskovski internacionali, v zborovalni dvorani v Bukarešti aretirani. Slutijo, da je policija dobila kako ovadbo o „ogrožanju“ države.

Ogrska.

Pogajanja med avstrijsko in madžarsko vlado glede Zapadne Madžarske se prične 23. maja na Dunaju.

Italija.

Po cenitvah listov bo v novi zbornici 273 liberalnih konstitucionalcev ljudske stranke, 122 socialistov, 1 avtonomen socialist, 15 komunistov, 7 republikancev, 5 Slovanov in 4 Nemci. Komunisti izgube zatorej 3, socialisti 16, republikanci 2 sedeža, ljudska stranka jih pridobi 8; drugi bi bili pridobitek konstitucionalcev.

„Edinost“ poroča, da so fašisti zopet počeli svoje pogone v Istri. V Čezarjah so ubili hrvaškega kmeta, v Volčah so vrgli bombe in ranili več oseb, vas Pojar so zažgali in v Baderni so zažgali eno hišo. Italijanske oblasti fašistovsko divjanje mirno gledajo, kakor da nimajo moči, da bi zoper te divjake mogle nastopiti. V resnici pa — nočejo.

Gospodarstvo.

— **Tovarne vžigalic** v Jugoslaviji izdelajo dnevno 780.000 škatljic vžigalic, in sicer: tovarna v Osijeku izdelava dnevno 350.000, v Baji 50.000, v Novem Vrbasu 60.000, v Vrbovskem 60.000, v Dolcu pri Travniku 200.000 škatljic po 60 švedskih vžigalic. Tovarna v Rušah izdelava dnevno 60.000 škatljic vžigalic iz žvepla.

— **Produkcija kvasa.** „Trgovski list“ piše: S proizvodnjem kvasa namerava pričeti prihodnjo jesen pivovarna „Union“ v Ljubljani. Do sedaj izdeluje tvornica alkohola v Račju 600 kilogramov kvasa, tvornica špirta v Savskem Marofu 300 kilogramov. Če doseže produkcija nove tvornice kvasa 1000 kilogramov, se bo potreba kvasa krila doma in ne bomo navezani več na njegov uvoz.

— **Bolgarska živina.** Komisija za sprejemanje živine od Bolgarske je dne 14. t. m. v Zaječaru sprejela od Bolgarske na račun odškodnine 1500 ovac. Ovce se prodajo na javni dražbi dne 21. t. m. v Zaječaru. Z izkupičkom se ustanovi fond za izplačilo živine, ki so jo lastniki izgubili v vojni leta 1912.

— **Dohodki državne trošarine,** ki so bili za 11 mesecev zadnjega proračunskega leta proračunani na 124.120.819 dinarjev 35 par, so znašali v istem času 149.711.985 dinarjev 19 par. Presežek znaša torej 25.591.165 din.

— **V Ptuj** nameravajo ustanoviti veliko državno drevesnico.

— **Izvoz suhih sliv iz Bosne.** V prvem četrtletju tega leta se je izvozilo iz Bosne 1536 vagonov suhih sliv lanskeletne trgatve. 521 vagonov se jih je razvozilo po naši kraljevini, 213 vagonov je šlo v Avstrijo, 614 vagonov v Nemčijo, ostale pa v Anglijo, Italijo, Ogrsko in Švico.

— **Izvoz v Češkoslovaško.** Vrše se pogajanja med Prago in Belgradom, da se dovoli Avstriji in Češkoslovaški izvoz življenskih potrebščin za mesec april v iznosu 2000 do 2500 vagonov.

— **Državna posredovalnica za delo.** Pri vseh podružnicah „Državne posredoval.“ za delo v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Murski Soboti je iskalo od 1. do 7. maja 1921 dela 156 moških in 67 ženskih delavskih moči. Delodajalci so pa iskali 716 moških in 84 ženskih moči. Posredovanj se je izvršilo 261. Promet

od 1. januarja do 7. maja 1921 izkazuje 10.535 strank in sicer 5466 delodajalcev in 5069 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 2080. Dela iščejo: pisarniške moči, kovinarji, krojači, čevljarji, zidarji, kletarji, natakariji, natakarije, slikarji, sedlarji, trgovski sotrudniki, prodajalke, dninarji, dninarice, polj. delavci, polj. delavke, boln. strežnice, vajenci, vajenke itd. V delo se sprejmejo: hlapci, dekle, mizarji, čevljarji, zidarji, tesarji, strojni ključavničarji, vrtnarji, pletarji, likarice, perice, vzgojiteljice, služkinje, kuharice, vajenci, vajenke itd.

Razne vesti.

Poglavje o Rusih. Jugoslavija po nalogu Francozov redi na stotisoče ruskih beguncev, ki so se bojevali zoper ruske boljševike. Naša vlada te „reveže“ podpira vsestransko in je zanje izmetala že lepe milijone, dočim je znano, da so ti begunci vsi delazmožni. Dobivajo prav lepe podpore, naši reveži in invalidi pa morajo stradati! Tako znajo gospodje v Belgradu gospodari z denarjem — za „blagor našega ljudstva“!

Priglasitev terjatev intendanci za Slovenijo v likvidaciji. V smislu odloka deželne vlade za Slovenijo se pozivljajo vsi, ki imajo še kako terjatev do vojaške intendance za Slovenijo za vojaške nabave, najemnine itd. za čas od preobrata do vključno 31. avgusta 1919, da prijavijo te terjatve vojaški intendanci za Slovenijo v likvidaciji v Ljubljani najkasneje do 31. maja. Na prijave po navedenem roku se radi zaključitve likvidacije ne bo več oziralo. Odškodnine glede zaplenjene prtljage itd. oficirjev ne pridejo tu v poštev, ker zadeva še ni končnoveljavno rešena.

Po ceni stanovanja v Zagrebu. V „Riječi“ čitamo sledeči oglas: V ravnokar dovršeni zgradbi se takoj odda krasno stanovanje s 3 sobami in pritliklinami. Cena pet tisoč kron mesečno. V naprej je treba plačati za pet let. — 5000 kron mesečno znaša na leto 60 tisoč kron. Za pet let torej 300 tisoč kron. Ali ni pametneje, da si tisti, ki ima 300 tisoč kron, zgradi svojo hišico?

Avtomobilna zveza Maribor—Št. Lenart—Gornja Radgona je zasigurana. Dne 5. aprila se je v Mariboru vršila konferenca interesentov. Avtomobil začne voziti 18. aprila. Tarif: Vožnja od Maribora v Št. Lenart 50 K, v Gornjo Radgono 100 K. Postaje bodo tudi v Šmarjeti in Ivanjcih. V Maribor bo avto pripeljal zjutraj okoli 8., odhod iz Maribora pa popoldne ob 2. uri. Prednost imajo potniki, ki se vozijo daljšo progo.

Število prebivalstva Indije. Po najnovejšem štetju je v Indiji 319 milijonov prebivalstva. Pred desetimi leti je imela Indija 315 milijonov, torej se je število prebivalstva v teh desetih letih pomnožilo za 4 milijone.

Število amer. eroplanov v svet. vojni. Po službenih statistikah je Severna Amerika poslala med svetovno vojno na evropska bojišča 20.000 eroplanov. Stroški za zračno plovbo teh eroplanov so znašali nad 600 milijonov dolar.

Eksistenčni minimum ameriških delavcev. Ameriški delavski urad je določil svoto 2333 dolarjev kot eksistenčni minimum za delavca, čigar rodbina ne šteje več nego 5 članov.

Nova paleontološka odkritja. V Bois Jarzeanu na Francoskem je neki kmet pri kopanju na vrtu izsledil človeške kosti. Pri preiskavanju okostij se je dognalo, da so to okostja od nekih predpotopnih ljudi, ki so bili zasuti. Zanimivo je, da se je poleg okostij našlo tudi precej lončene robe.

Tudi dobre volje smo lahko včasih.

K ministru pride človek prosit za neko službo. Minister mu je pa ne da, češ, da je premalo izobražen.

„Pa sem bil vojak, rešil sem domovino!“

„Priznam, da imaš pravico, da te država upošteva, toda te službe ti ne moremo dati, ker ne razumeš tega dela.“

„Pa vi, g. minister, razumete tisto, kar delate?“

Ko so Belokranjcu očitali, da se premalo briga za nebesa, je odgovoril, da še ni bil nihče tam, da bi mogel kaj posebnega povedati — on

pa vsaj ve, kako daleč da je do nebes. Vsi so se čudili, kako da more to vedeti. Pa jih je poučil, da do nebes ni dalj kot devet ur. Kako to? Kristus je rekel desnemu razbojniku: „Še danes boš z menoj v raj!“ Ker je umrl ob treh popoldne, o polnoči sta pa morala biti že tam, torej ne more biti dalj kot devet ur.

Isti možakar je tudi dokazal, da je modrejši nego sv. Avguštín. Ni se ustrašil niti tako težkega vprašanja, kakor je razlaga sv. Trojice. Pravi: Kristus je govoril v primerah, pa smo ga razumeli. Za sv. Trojico moramo vzeti tudi primer: voda je vedno voda — pa se nam kaže tudi v treh podobah, včasih kot prava voda, včasih kot para, včasih pa kot led.

V Ptujskem okraju imajo prav brihtnega glavarja. Mesto je izvolilo za župana socialista, glavar pa misli, da to ne gre. Zato je to volitev razveljavil. Že zadnjič smo rekli, da bo s kako nerodnostjo dosegel le to, da bo prihodnjič socialistov še več. Pa jih tudi bo! Ljudstvo si stare Avstrije prav nič ne želi nazaj, tako kakor vi, ki ste tam bolje znali uradni jezik nego tukaj. Res je sicer, da so nekdanje avstrijske hlapce nastavili tudi pri nas, češ, kdor je bil prej dober sluga, bo zdaj tudi — toda „Avstrijska kraljevina SHS“ se pa vendarle ne bomo imenovali...

Založba in last konzorcija „Ljudski Glas“. Oblastem je odgovoren Ign. Mihevc. Tiska: Tiskarna J. Pavliček v Kočevju.

Družinski list „KRES“

izide začetkom maja. Nudil bo vsakemu bralcu mnogovrstno gradivo, zabavnega in poučnega značaja. Opremljen bo tudi z dobrimi slikami. Seznanjeval bo naše ljudstvo z vsem, kar je lepega in koristnega.

Naročnina znaša za člane „Svobode“ letno devet dinarjev (36 K), za nečlane 20 dinarjev (80 K), za dijake 12 dinarjev (48 K).

Naroča se pri upravi „Kresa“, Ljubljana, Breg štev. 12/II.

„V boj za občino.“

Brošurica „V boj za občino“ vsebuje poljudno razložen volilni red za občinsko zastopstvo. Temu so pridejana tudi praktična navodila. Cena ji je 6 K. — Naroča se pri Centralnem tajnistvu JSDS in KDZ v Ljubljani, poštni predal 168.

Splošno kreditno društvo

v Ljubljani, registrovana zadruga z omejeno zavezo sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 13. ure in jih obrestuje po čistili

4%

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim zadružnikom proti vknjižbi, na osebni kredit proti poročstvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskontujejo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

Miši - podgane stenice - ščurki

in vsa golazen mora poginiti, ako porabljaate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 12—, za podgane in miši K 12—; za ščurke, a posebno močna vrsta stane K 20—; posebno močna tinktura za stenice K 15—; uničevalec moljev K 10—; prašek za uši v obleki in perilu K 10— in 20—; proti mravljam K 10—; proti ušem pri perutnini K 10; prašek proti mrčesom K 10— in 20—, proti ušem pri ljudeh K 5— in 12—; mazilo za uši pri živini K 5— in 12—; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjadi (uničevalec rastlin) K 10—.

Pošilja po povzetju Zavod za eksport M. Jünker, Zagreb 45, Petrinjska ul. 3.

COSULICH-LINE

= TRST-AMERIKA =

New-York — Buenos-Aires —

Rio di Janeiro — Santos

Montevideo

Brezplačna pojasnila in prodaja vozniških listov za potnike za Slovenijo edinole pri:

SIMON KMETEC, Ljubljana

Kolodvorska ulica 26.